

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ARAZİ KİRASİ, KULLANIMI VE ARAZİ KAYNAKLARININ KORUNMASI
İLİŞKİLERİNİN ANALİZİ: DÜZCE İLİ ÖRNEĞİ

Yasemen Aslı YILMAZGİL

TAŞINMAZ GELİŞTİRME ANABİLİM DALI

ANKARA
2016

Her hakkı saklıdır

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI

ETİK.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
ÇİZELGELER DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
2. LİTERATÜR ÖZETİ	6
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	16
3.1 Materyal	16
3.2 Yöntem	16
3.2.1 Örnek işletmelerin seçilmesinde uygulanan yöntem.....	17
3.2.2 Anket formlarının doldurulmasında uygulanan yöntem	18
3.2.3 Verilerin analizinde kullanılan yöntem.....	19
4. TARIMSAL ARAZİ PİYASASI, ÖZELLİKLERİ VE KİRALAMA SİSTEMLERİ.....	22
4.1 Arazi Varlığı, Kullanımı ve Fırsat Maliyeti İlişkileri	24
4.2 Arazi Arzı ve Talebi İle Etkileyen Temel Faktörlerin Analizi.....	25
4.3 Arazi Tasarruf Şekilleri ve Türkiye’de Durum Analizi	26
4.3.1 Zati İşletmecilik-Mülkiyete Dayalı Arazi Kullanımı	33
4.3.2 Arazi Kiralama Sistemi	34
4.3.3 Ortakçılık Sistemi	35
4.4 Arazi Kaynaklarının Temel Özellikleri, Rant, Kira ve Değer İlişkileri.....	37
4.4.1 Kira ve Rant Kavramları ve Türleri	38
4.4.2 Azalan Verim Kanunu, Rant ve Değer İlişkileri.....	59
4.5 Arazi Piyasası, Koruma ve Kullanıma Yönelik Yasal ve Kurumsal Düzenlemeler	59

ŞEKİLLER DİZİNİ

4.1	Marjinal verimlilik yaklaşımıyla iktisadi rantın belirlenmesi örneği	44
4.2	Konumun farklı verim derecelerindeki araziler üzerinde oluşan rantın üzerindeki etkisinin gösterimi örneği	48
4.3	Arazilerin verimlerinin farklılığı nedeniyle oluşan diferansiyel rantı	51
4.4	Diferansiyel Rantı Açıklama Örneği II.....	53
4.5	Farklı verim derecelerindeki arazilerde rantın oluşumu	54
4.6	Mutlak rantın oluşumu.....	56
5.1	Düzce İl haritası	66
5.2	Düzce İli şimdiki arazi kullanım şekli haritası	67
5.3	Düzce İli büyük toprak grupları haritası	68
5.4	Düzce İli arazi kullanım kabiliyetleri haritası.....	69
5.5	Düzce İli'nde bitkisel üretim yapılan arazi varlığı	72
5.6	Düzce İli'nde bitkisel üretim miktarları.....	73
5.7	Düzce İli'nde fındık, buğday, tütün ve mısır üretimi yapılan arazi varlığı.....	74
5.8	Düzce İli'nde fındık, buğday, tütün ve mısır üretimi değerleri	75
5.9	Düzce İli Merkez, Çilimli ve Gölyaka İlçeleri'nde mısır üretimi.....	75
5.10	Düzce İli Merkez, Çilimli ve Gölyaka İlçeleri'nde tütün üretimi.....	76
5.11	Düzce İli Merkez, Çilimli ve Gölyaka İlçeleri'nde buğday üretimi	76
5.12	Türkiye'de (A) ve Düzce İli'nde (B) ortalama işletme büyüklükleri ve tarım arazilerinin parçalılık durumu.....	77